

Donateursexcursie ENCI-w

Woensdag 25 mei was het eindelijk zover. Na twee jaar wachten door de coronastandigheden, kregen twaalf donateurs die een ruime extra gift hadden gedaan voor de kalkgraslandvlinders een unieke excursie aangeboden in en rond de ENCI-groeve op de Sint-Pietersberg.

Tekst: Rond 10.30 uur nemen Gaby Bollen en Guido Franck van Natuurmonumenten ons mee de voormalige mergelgroeve in. We brengen een bezoek aan de noordzijde van de groeve waar Natuurmonumenten een zeldzaam kalkgrasland in beheer heeft. We krijgen uitleg over het beheer – versralen door maaien of schapen – en gaan op zoek naar karakteristieke vlinders, zoals bruin dikkopje, klaverblauwtje en veldparelmoervlinder, die zich vanwege het frisse weer met name zouden moeten ophouden in de vegetatie. De vegetatie bestaat uit typische schraalkalkgraslandsoorten zoals harige ratelaar, bevertjes, geelhartje, knoopkruid en kleine pimpernel. Ondanks de koele omstandigheden en met name de harde wind worden onder andere icarusblauwtje, distelvlinder, oranje luzernevlinder, bruine daguil, oranje o-vlinder en de zeldzame prachtmot gespot. De oostelijke wind blaast vele distelvlinders en gamma-uiltjes voorbij. Op de terugweg langs het pad en in de buurt van enkele waterplasjes komen we koninginnenpage, oranje luzernevlinder, vuurjuffer, watersnuffel, azuurwaterjuffer, vuurlibel en plasrombout tegen. Aan het eind van onze tocht door de groeve nemen we afscheid van Gaby en Guido en zoeken we een plekje op voor de lunch.

's Middags neemt Albert Vliegthart namens De Vlinderstichting het voortouw en neemt ons mee voor een bezoek aan het Popelmondedal. Om daar te komen voert het pad eerst langs de ENCI-vijver, ooit bedoeld voor de werknemers van de ENCI-groeve. Albert legt uit hoe je libellen en waterjuffers van afstand niet alleen herkent aan uiterlijke kenmerken, maar ook gedrag. Rondom de plas zien we onder andere

zuidelijke oeverlibel, beekoeverlibel, plasrombout, grote keizerlibel, smaragdlibel en grote roodoogjuffer. Vanaf de vijver gaat de weg omhoog en verlaten we de groeve richting Popelmondedal. Het Popelmondedal is een van de rijkste plekken in Nederland wat betreft insecten die afhankelijk zijn van voedselarme kalkgraslanden. Ook de hellingbossen zijn met aangepast beheer geschikter gemaakt voor planten en dieren. De populatie boswitje is hier vooruitgegaan, maar we zien vandaag alleen de kleine vos, gehakkelde aurelia en het bont zandoogje. Er zijn tal van kleine boktorren, zweefvliegen en andere insecten die een indruk geven van de diversiteit in dit hellingbos. Op het kalkgrasland zijn de beheerexperimenten uit het verleden nog goed zichtbaar. Inmiddels wordt ook het kalkgrasland bij de – inmiddels afgesloten – Duivelsgrot beter beheerd en is de aangrenzende akker een natuurakker geworden. Zo kunnen veel insecten zich hier goed handhaven. De wind is nog altijd fors en we hebben dan ook heel veel geluk dat we een van de meest zeldzame soorten van de graslanden hier bij het pad aantreffen: de veldparelmoervlinder. Twee vlinders maken korte vluchten en schuilen in de vegetatie voor de harde wind. Nog enkele icarusblauwtjes, een atalanta en vele watersnuffels in het gras houden ons scherp. Onze ronde via de Cannerheide brengt ons weer via de bovenrand terug naar de ENCI-weide. Onderweg komen we nog twee zuidelijke oeverlibellen en een koninginnenpage tegen.

Aan het eind van de middag kijken we terug op een mooie excursie, waarbij we veel geleerd hebben maar toch ook concluderen dat de befaamde junidip al is begonnen. Desondanks hebben we veel moois gezien!

Jeroen van der Brugge

Laura Peters

Heide en Popelmondedal

Laura Peters

Laura Peters

Laura Peters

Laura Peters

In 2020 hebben we onze donateurs een extra gift gevraagd voor de kalkgraslandvlinders. Dat leverde ruim 18.000 euro op, waarvoor onze hartelijke dank! **Wat hebben we gedaan met de extra donaties?**

- We hebben geadviseerd over terreinbeheer van voor vlinders belangrijke kalkgraslanden, met name op de Sint-Pietersberg, Bemelerberg en Wrakelberg (dit jaar ook mitigatie van uitvoering van werkzaamheden voor inrichting van de ENCI-groeve ten behoeve van bruin dikkopje)
- We hebben advies uitgebracht aan de provincie en terreinbeheerders voor inrichting en beheer van verbindingzones tussen kalkgraslanden voor bruin dikkopje, dwerg- en klaverblauwtje, veldparelmoervlinder.
- Er is een brochure gemaakt en gepresenteerd: Werken aan verbinding in het heuvelland: <https://www.vlinderstichting.nl/actueel/nieuws/nieuwsbericht/werken-aan-verbinding-in-het-heuvelland>
- We zijn nog in overleg met Natuurmonumenten over het inbrengen van maaisel met wondklaver voor bevordering van het dwergblauwtje in de ENCI-groeve.